

Trang til en saadan Lov, saa var han selv kommen med den, og nu da han ikke er kommen med den, saa forklarer jeg hans Uttringer saaledes, at han siger: Jeg trænger ikke til den. Jeg er nemlig nødsaget til at oversætte den ærede Ministers ubestemte Uttringer i et klart og bestemt Ja og Nei. Jeg oversætter derfor den høitærede Indenrigsministers Uttringer saaledes: Jeg trænger ikke til Loven, og skal nok komme og forlange en saadan Lov, naar jeg trænger til den. Lader os da, mine Herrer! vente til den høitærede Indenrigsminister kommer og forlanger en saadan eller en lignende Lov; thi jeg troer ikke, at han vil komme og forlange det samme, som her er forlangt; men, kommer han og forlanger en Lovbestemmelse, hvorved Arbeidsclassen kan sikkes de Fordele, som er den tiltænkt, da skulle vi vistnok ikke gjøre ham nogen Modstand. De faktiske Forhold ere idetmindste ikke Udvalgets Fleerhed saaledes bekendte, at vi derpaa turde bygge en bestemt Indstilling. Derimod er Udvalget blevet enig om, at Nødvendigheden af Ordningen af det Spørgsmaal, som her er bragt i Bevægelse, i Tiden vorer ved Forholdenes Magt; og det har derfor været enigt om, at man skulde anmode den ærede Indenrigsminister om at skaffe faktiske Oplysninger om, hvorledes Sagen stod i den Henseende, navnlig om hvormange af de Huusmænd, som have forlangt Afløsning af deres Pligtarbejde, der paa Grund heraf ere blevne opfagte. Den ærede Indenrigsminister har erklæret sig villig — og det glæder mig meget — til at skaffe disse Oplysninger tilveie, og herved mener jeg, at vi for Dieblisset skulle blive staaende. Jeg troer saaledes, at de, som ere enige med mig i Grundanskuelserne med Hensyn til dette Spørgsmaal, skulle stemme for dette Lovudkast første Gang; thi første Gang, der nu stemmes, gjælder det jo blot om dette Udvalgs Forslag skal foretrækkes for det oprindelige, men at de dernæst, naar Spørgsmaalet bliver om Forslagets Overgang til 3die Behandling, da bør stemme imod, at Sagen gaar over til denne 3die Behandling.

Indenrigsministeren: Der er flere enkelte Punkter saavel i det Foredrag, vi have hørt af den ærede Forslagsstiller, som i det, vi

nu have hørt af den høitærværdige Ordfører, som kunde give mig Anledning til at gaae noget nærmere ind paa de vedrørende Forhold, end jeg i og for sig nu kan ansee for ønskeligt; jeg skal derfor søge at fatte mig i Korthed, da jeg troer dog ikke at burde forbigaae nogle af de Punkter, som jeg mener navnlig turde fremfælde Bemærkninger fra min Side. Jeg kan saaledes ikke være ganske enig med den ærede Forslagsstiller i den Maade, hvorpaa han har opfattet og fremstillet de tidligere Forhold og den tidligere Regjering heri Landet. Der er virkelig ikke blevet udøvet et saadant Raadesregimente som han antydede; vi kjende ingen Rescripter, som henviser Folk til en bestemt Bolig, der skulde udleveres dem; naar en Mand i tidligere Tid kom i Trang, henvendte han sig enten til Hans Majestæt personlig, og det, han da i Almindelighed modtog, var enten en Hjælp af de Midler, som oare stillede til Hans Majestæts udelukkende Raadighed, eller ogsaa var det en Henviisning til de paagjældende Authoriteter; eller han henvendte sig, hvad ofte skee, umiddelbart til disse Authoriteter; i begge disse Tilfælde opnaaede han, at hans Sag blev undersøgt og hans Forhold ordnede overeensstemmende med den bestaaende Lovgivning. Nu kan jeg ikke see, og dert afsviger jeg igjen noget fra den ærede Ordfører, at Forholdet ved det Forslag, som er indbragt, vilde i den Grad, som han har opfattet det, bliver forskjellig fra det hidtil Bestaaende, thi i Forslaget er der netop søgt at indføre en udtrykkelig Henviisning til den bestaaende Lovgivning med Hensyn til Hovedspørgsmaalet, nemlig med Hensyn til det Krav, som den Huusvilde har paa at søge, som det hedder, „Bolig“ saaledes at, uagtet det vel er ganske vist, at der ved Lovudkastet kommer noget Nyt ind i Forholdene, saa er dog, efter min Mening, ikke den hele Basis bleven i den Grad forandret som den høitærværdige Ordfører har sagt. Ligeledes kan jeg ikke troe andet end at den stærke Meningsforskjellighed, som den høitærede Ordfører har søgt at fremvise mellem ham og Forslagsstilleren, om den Maade, hvorpaa Ståtens og Communens Stilling opfattes, ikke kan være tilstede i den Grad, som han søgte